

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lvdovici || De Ponte Vallis-||Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-||libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1625

§. 2. Alij actus & opera gratitudinis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39652

SED ne silentio prætereamus verbum illud raris humilitatis, quod RUTH dixit: *Locutus es ad cor ancilla tue, quæ non sum similis unius puellarum tuarum.* Booz enim FILIAM illam appellauerat, illa verò ancillam se nominat, & adhuc iudicans hoc multum esse, magis se ipsam abijcit, & in vltimo loco post omnes eius famulas se collocat, tanquam indignam, quæ inter eas numeretur. Quid autem est hoc aliud, quàm docere nos duos gradus, siue affectus excellentissimæ humilitatis, quam Dominus noster ijs communicat, quos visitat: alter est erga ipsum Deum; cum quis non se iudicat dignum nomine filij: satis multum reputans, quòd sit vel seruus: quemadmodum Beatissima Virgo, cum Angelus ei, matris Dei dignitatem obtulisset, illa se per ANCILLAM Domini nominauit; & vt talem obtulit se ad eius Domini seruitium; qui eam volebat habere matrem. Familiare enim est diuino spiritui, huiuscemodi humilia valde sensa largiri, quando ipsius Dei, qui tales fauores facit, magnitudo consideratur. Nam quemadmodum S. Petrus, videns Christum D. N. in sua nauì exercentem tantam potestatem, admiratione & humilitate plenus, dixit: *q Exi à me Domine, quia homo peccator sum;* ac propterea indignus, qui apud me in mea nauì maneas. ita etiam verus humilis, cernens ipsummet Christum intra nauim sui corporis in Sacramento ingressum cum magna humilitate & stupore dicere solet: *discede à me Domine, quia abominandus peccator ego sum, & indignissimus, apud quem hic maneas.* Sed præter hunc affectum erga Dominum solet verus humilis habere alium affectum humilitatis erga reliquos homines: minimum se iudicans eorum, qui Deo seruiunt; imò indignum, qui cum illis conferatur: quemadmodum S. Paul. r *minimum* se vocabat *Apostolorum,* & *indignum, qui Apostolus vocaretur.* Lumine enim visitationis huius cælestis, adeò de se ipso demisè sentit; vt existimet, nullum esse posse minorem se inter eos, qui magno huic Deo deseruiunt: in cuius conspectu se tanquam nihilum iudicat.

§. II. *Alij actus & opera gratitudinis.*

EX his humilitatis affectibus oriuntur alij admirandæ gratitudinis: nam verè humilis quantum valet & potest, laudat quòdcunq; donum, etiamsi minimum. videns enim suam indignitatem, Dei verò donantis magnitudinem & maiestatem, semper donum iudicat magnum. Quando autem donum verè in se est magnum: non habet verba, quibus illud possit satis laudare: quare obmutescit, silentio ipso venerans, quod non potest iuxta desiderium suum satis magnificare. Eum in modum, quo RUTH gratam se ostendit, vt dictum est, etiam primum beneficium à Booz sibi collatum, esset aliàs satis exiguum; quia non aliud erat, quàm quod ad colligendas spicas in agro illo admitteretur; & liceret ex aqua bi-

Humilitas
erga Deum.

p Luca 1. 38

q Luca 5. 8.

& Proximis.

1. Cor. 15. 9.

Gratitudo.

Silensium
Summa laus

bere, ex qua pueri bibebant. At quando postea adiecit, ut etiam panem comederet, ex quo ipsi messores; & quod posset quasi cum illis metere, tacuit, non sciens quid diceret: sed venerata est silentio pietatem, qua illum erga se vti videbat. Quid verò fecisset, aut dixisset, si vel olfacere potuisset, quod postea euenit: quod ipse scilicet Booz, ipsam esset sponsam accepturus; & participem facturum diuitiarum suarum, allectus ab humilitate & modestia eius, quae tantam gratitudinem, ob tam exigua dona ostendisset.

serm. 51. in
Cant.

HINC discas, gratissimum animum gerere ob quodcunque beneficium, quod tibi Deus contulerit, quantumcunque (ut S. Bernard. ait) illud videatur minimum. Illud enim alteri maiori initium dabit. Humili namque & grato nouam Deus gratiam confert. Et quod humilitas & gratitudo magis crescit, eò solet doni ac beneficii magnitudo crescere. Et propter hanc causam Christus D. N. non solum a gratias egit, quando voluit panem consecrare, & suis Apostolis distribuere; sed etiam quando b *benedixit quinque panes hordeaceos*, cum voluit quinque millibus hominum eos distribuere. Sed quoniam maiora beneficia maiorem etiam merito gratitudinem exigunt, hinc est, quod, cum hoc Sacramentum instituit, bis gratias egerit; semel antequam panem consecraret, & iterum ad finem Cœnæ, cum c *hymnum confectum* diceret, ut intelligeremus ad eò esse hoc beneficium excellens, ut vel sola spes illud recipiendi digna sit gratiarum actione; multò verò prolixiori, postquam sumptum erit. Et ne in hac re incuria aliqua obreperet: ipsummet nomen, quod frequentius Sancti diuinum hoc Sacramentum appellant, reuocat in memoriam hanc obligationem, eiusque causam. nomen enim Eucharistiæ duplicem habet significationem. Nam S. Irenæus & S. Iustinus dicunt, significare *actionem gratiarum*; S. Thomas & alij Doctores communiter interpretantur *bonam gratiam*. & quia bona est eminenter, inuitat nos ad gratias excellenter agendas. Siquidem id eò nobis datur, ut sit oblatio laudis, & actionis gratiarum ob reliqua dona & beneficia, quæ Dominus ipse nobis largitur, iuxta illud Dauidis: d *quid retribuam Domino pro omnibus, quæ retribuit mihi: calicem salutaris accipiam, & nomen Domini inuocabo*, quasi dixerit pro gratiarum actione de reliquis beneficiis, quæ mihi Deus contulit, accipiam hoc diuinum Sacramentum, laudans & benedicens sanctum eius nomen.

a Matt. 26.
26.
b c. 15. 36.

c Matt. 15. 20

Euchari-
stia.

Lib. 6. c. 34.
Apol. 2. pro
Christi. ad
finem.

3 p. 9. 73. a. 4.

d Ps. 115. 12.

SED non debet sistere vera animi gratitudo in solis considerationibus, ac meditationibus. nec in solis laudibus & hymnis verborum; nec in solis propositis offerendi etiã magna opera: sed curandũ, ut re ipsa fiant iuxta finem, in quæ ipsa cõmunio dirigitur. Neque enim magis ingenuè gratũ te pro accepto beneficio exhibebis, quã si eodẽ vtaris ad eiusdẽ Dei gloriam, & in finem, propter quẽ illud ipse contulit. Et quemadmodũ animæ cibus tendit ad recuperan-

das vires, ad ipiritualiu virtutu opera exercenda, quib. ipiritualis gratia vi-
ta conseruatur & augetur: ita vera gratitudo sacrae cōmunionis in eo confi-
stit, vt statim manū apponamus, ad opere ipso exercenda bona desideria. dā-
do operā, vt perfectē ea exequamur, quæ nobis ex obligatione incūbunt, &
ex consilio: iuxta cuiusq; facultatē ad profectū in virtutib⁹ faciendū. nec fa-
cias, q̄ fecit e *Elias*, cū primū panem cœlestē accepit: qui statim *obdormiuit*.
nam reprehendet te Angelus: & vt secūdo comedas, & statim surgas horta-
bitur: vt ceptā perfectionis viā prosequaris: eō q̄ adhuc lōga superlit. Quod
ipsum significat sacer textus, cū dicit de RUTH, quod, postquam comedif-
set, *surrexerit inde, vt spicas ex more colligeret*: esca enim hęc cœlestis non datur
otiosis, sed operarijs & laboratoribus: qui in bonorū operū spicis colligēdis
occupantur: vt animū & vires recipiant ad suum laborē continuandū. Et in
hoc ipso, cōtinuando scil. magno feruore suum laborē, gratū animū osten-
dunt. Scriptum est enim: *f qui non laborat, non manducet*. Siquidem talis nec
ipsum cibū promeretur. Sed & illud est verū: quōd, qui non manducat, non
laborat: quia deficiunt illi vires. Est itaq; rationi consonū laborare, vt pos-
sis comedere; & comedere; vt possis laborare: alterū horū ad alterū præstā-
dum adhibēdo. Deus. n. spiritualem portionē, quam in Sacramento cōmu-
nicat, adauget ei, qui eadem Communionē feruenter vititur ad laborandū.
Propterea. n. dixit Dauid: *g labores manū tuarū, quia manducabis: beatus es, &
bene tibi erit*. Memēto Christū D. N. cū hoc diuinū sacramentū instituisset,
& laudum hymnum absoluisset, ex mensa surrexisse: non, vt dormitū, sed vt
in hortū ad orandum, seq; ad grauissimas tribulationes suę passionis tolerā-
das offerendū, conferret, dicens, feruentissima illa verba quæ S. Ioannes re-
fert: *h vt cognoscat mūdus, quia diligo patrē, & sicut mandatū dedit mihi pater, sic
facio: surgit e eam us hinc; ad locum scil. in quo sum cōprehendendus: vt in me,
quidquid constitutum est, impleatur. Hic est verus spiritus, quem ex cœlesti
hac mensa haurire debes, cū ad eam sederis cum cœlesti principe; & inde
surgere, ad exequendum quidquid Deus iusserit; teque offerre, ad sustinen-
dum, quidquid ipse statuerit, & ad gloriam suam fieri permiserit. & in hoc
totus mundus agnoscat, & tu ipse facillē deprehendes, Communionem tu-
am ex vsu tibi fuisse, si cum hoc animo illam peregeris.*

DENIQVE quemadmodum RUTH, cibo sumpto roborata, perseuerauit
in colligēdis spicis vsq; ad vesperā; & postea *iporiās, quæ collegerat, reuersa est
in ciuitatē, & ostendit socris suæ: in super proinli & dedit ei de reliquis cibi sui, quo
saturata fuerat*: ita etiam tu sacra Communionē confortatus, constanter in
tuis bonis exercitijs perseuerabis. ita tamen, vt non solo tuo iudicio te gu-
bernes, nec statim fidas rebus, quæ bonæ apparent, etiam delectationi-
bus, quas in Communionē, aut orationē, ac Dei visitationibus senseris:

sed

Gratia ope-
re reddēda.

c3. Reg. 19. 6

f2. Theff. 3.
10.

g Pf. 127. 2.

h Ioan. 14. 31

i Ruth 2. 13.

sed omnium rationem reddas Confessario, Patris spirituali, qui tuam animam dirigit, cum ijs humilitatis, resignationis, obedientiae, & charitatis indicijs; ut ex ijs tanquam ex reliquijs eorum, quae gesseris & acceperis, aduertat ipse & agnoscat bonum spiritum, qui te direxerit. Nec timeas vitium inanis gloriae, quae in his occasionibus solet oriri. Nam (ut Cassianus ait) periculosius esset res tuas occultare, tantum tibi retribuens, quod solus te ipsum possis gubernare, cum certo periculo propriae deceptionis: quam esset damnium inanis gloriae, quod certum non est: & licet illud intercidere reificando coram Deo intentione tuam; & manifestando eius dona: quia id ipse vult; & in eum finem, quem ipse intendit; & ne in eis deceptio aliqua tibi oboriatur.

§. III. *Quae in Ratione hac reddenda sint obseruanda.*

Quod si nosse cupias, qua dexteritate prudentiaque Magister Spiritus in hac ratione excipienda; & qua fidelitate ac feruore discipulus in ea reddenda uti debeat: attende colloquium inter NOEMI & RUTH in hac occasione interrogauit NEOEMI socrus eius: *ubi hodie collegisti, & ubi fecisti opus? sit benedictus, qui misertus est tui.* Indicauit RUTH ei, apud quem fuisset operata: & nomen dixit viri, quod BOOZ vocaretur. Cui respondit NEOEMI: *benedictus sit à Domino; quoniam eandem gratiam, quam praeberat uiuis, seruauit & mortuis.* Rursumque ait: *Propinquus noster est homo.* Et RUTH, hoc quoque inquit, *praecipit mihi, ut tam diu messoribus eius iungerer, donec omnes segetes meterentur.* Cui dixit socrus: *Melius est, filia mea; ut cum puellis eius ex eas ad metendum: ne in alieno agro quisquam resistat tibi. Iuncta est itaque puellis BOOZ, & tam diu cum eis messui, donec hordea & triticum in horreis conderentur.* In hoc colloquio quatuor capita insinuantur maximi momenti, quae ad Spiritus Magistrum pertinent.

I.
Examina-
di subditi.

a Prou. 27.
23.

Nec laudā
di, nec con-
tristandi.

PRIMUM est: eum, qui ipsius curae est commissus, exacte & sigillatim interrogare, quid fecerit, & quomodo res tota successerit: nam etsi subditi sit magnum desiderium, omnia manifestandi: saepe tamen, si interrogaretur, exprimeret, quod forte non aperuisset, eod quod non cogitasset: & ex vultu modoque respondendi conijciat Magister, quid ille in corde gerat. a Propterea enim dixit Sapiens: *diligenter agnosce vultum pecoris tui, tuosque greges considera: vultus enim ipse saepe indicat, quod latet in corde; & profunda consideratio eruit in lucem, quod latet in spiritu.*

SED quemadmodum NEOEMI, cernens, quam multa RUTH collegisset eodie, nec illam propterea laudauit, nec suspicata est, male illam acquisiuisse: sed interrogans, *ubi collegisset & fecisset opus,* gratam le ostendit erga eum, qui tam humaniter ipsam excepisset, dicens: *sit benedictus, qui misertus est tui.* ita etiam qui curam gerunt animarum, in quibus signa vident excellentium operum, ac virtutum; nec statim eos laudare debent, approbando quod faciunt;

nec